

CALEA MĂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Și marea ascultă de El

Mântuitorul Hristos a stârnit de multe ori admirația și a întărit credința celor din vremea Sa, prin puterea pe care o manifesta asupra apelor. A transformat apa în vin (Ioan 2, 9), a mers pe ape (Matei 14, 25), a poruncit furtunii și s-a liniștit marea (Matei 8, 26).

De-a lungul istoriei vedem o interdependență între om și apă. Îndărătnicia omului și îndepărtarea lui de Dumnezeu a fost adeseori pedepsită prin intermediul apelor, fie secetă îndelungată, urmată de foamete și de îndreptarea omului, fie potop care a nimic tot în cale. Puhoaiile de apă dar și grindina sau zăpada în exces, au adus suferință și au trezit conștiințele oamenilor. Auzim și astăzi adeseori spunându-se în asemenea situații că Dumnezeu ne pedepsește pentru păcatele noastre. Biserica se roagă în aceste situații dificile fie în vreme de secetă pentru venirea ploilor, fie în vreme cu multe ploi pentru oprirea lor. Aceste rânduieli au un temei biblic.

În Vechiul Testament se amintește de Moise care a oprit ploaia și grindina. Astfel în cartea Ieșire, Moise a zis: „Îndată ce voi ieși din oraș, voi întinde mâna mea spre cer, către Domnul, și vor înceta tunetele; nu va mai fi nici grindină, nici ploaie, ca să cunoști că al Domnului este pământul. Ieșind deci Moise de la Faraon și din cetate și întinzându-și mâinile către Domnul, au încetat tunetele și grindina și s-a oprit ploaia.” (Ieșire 9, 29-33). Mai târziu, când poporul ales se îndepărtase iarăși de la credința în Dumnezeu, Ilie Tesviteanul, proroc din Tesba Galaadului, a zis către regele Ahab: „Viu este Domnul Dumnezeu lui Israel, înaintea Căruia slujesc; în acești ani nu va fi nici rouă, nici ploaie decât numai când voi zice eu!” (III Regi 17, 1). În Pateric găsim următoarea apoteogmă: Un bătrân oarecare a venit la Muntele Sinai și cum a ieșit de aici, l-a întâlnit pe drum un frate care suspinând zicea bătrânului: „Suntem strămtorați, părinte, de secetă. Și zice bătrânul: „Pentru ce nu vă rugați și nu chemați pe Dumnezeu?” I-a zis lui fratele: „Și rugăciuni facem și litanii, și tot nu plouă.” Atunci a zis bătrânul: „Sigur nu vă rugați de ajuns. Vrei să vezi că așa este? Să ne rugăm. Și și-a întins mâinile spre cer și s-a rugat și îndată a căzut ploaia. Și văzând fratele

s-a înspăimântat și căzând s-a închinat lui.”

Apa este simbolul curățirii sufletești și a sfințirii vieții. Apa și Duhul, sunt puteri ale renașterii spirituale. În Taina Botezului, apa înlătură prin spălare păcatul strămoșesc și păcatele personale, iar Duhul dă puterea dobândirii vieții celei noi în Hristos. Fără spălarea păcatelor și renașterea prin Botez, omul ar rămâne în afara Împărăției lui Dumnezeu. Știut este că prin slujbele Bisericii, Duhul Sfânt, prin rugăciunile preoților sfințește apa. Această apă sfințită este de folos pentru om și casa lui. Prin stropirea cu această apă sfințită se alungă duhurile cele viclene iar prin gustarea din ea se îndepărtează nălucirile diavolești și gândurile rele, iar mintea se curăță de lucrurile cele spurcate și se îndreaptă spre rugăciune și spre bunătate. Toți cei ce o primesc cu credință iau sfințenie și binecuvântare.

În rugăciunea pentru ploaie se amintește și de suferința animalelor, dar în Patericul sinait se amintește chiar de animalele care zbierând în suferința lor au atras mila lui Dumnezeu: Pe când era secetă mare în pustie, s-a strâns o turmă mare de capre care umbla în toate părțile căutând apă să bea și nu găseau. Când întregă turma era să se sfârșească de sete, a urcat pe culmea cea mai înaltă din munții pustiei și privind spre cer toate viețuitoarele au zbierat într-un suflet, ca strigând spre Ziditorul lor și nu s-au mișcat din acel loc până când a căzut ploaie în acel loc și au băut, după cuvântul profetului care zice că „Dumnezeu dă animalelor hrana lor și puilor de corb, care Îl cheamă pe El” (Psalmul 146, 9).

În ultima vreme știința a demonstrat că omul prin gândurile și emoțiile sale influențează starea apelor. Agresivitatea omului determină manifestările violente ale naturii dezlanțuite. Poate nu întâmplător, episoadele de tulburări sociale au fost urmate adeseori de inundații, căderi masive de zăpadă sau secetă ori ger năprasnic. De aceea bine este să ne rugăm pentru buna întocmire a văzduhului și îmbelșugarea roadelor pământului și pentru vremuri pașnice. Amin.

Pr. Ioan LAZĂR

PREDICA

Credința în Hristos ne dă putere să călcăm peste valurile vieții acesteia Duminica a IX-a după Rusalii (Umblarea pe mare – potolirea furtunii)

„Și îndată Iisus a silit pe ucenici să intre în corabie și să treacă înaintea Lui, pe țărnul celălalt, până ce El va da drumul mulțimilor. Iar dând drumul mulțimilor, S-a suit în munte ca să Se roage singur. Și, făcându-se seară, era singur acolo. Iar corabia era acum la multe stadii departe de pământ, fiind învăluită de valuri, căci vântul era împotriva. Iar la a patra strajă din noapte, a venit la ei Iisus, umblând pe mare. Văzându-L umblând pe mare, ucenicii s-au înspăimântat, zicând că e nălucă și de frică au strigat. Dar El le-a vorbit îndată, zicându-le: Îndrăzniți, Eu sunt; nu vă temeți! Iar Petru, răspunzând a zis: Doamne, dacă ești Tu, poruncește să vin la Tine pe apă. El i-a zis: Vino. Iar Petru, coborându-se din corabie, a mers pe apă și a venit către Iisus. Dar văzând vântul, s-a temut și, începând să se scufunde, a strigat, zicând: Doamne, scapă-mă! Iar Iisus, întinzând îndată mâna, l-a apucat și a zis: Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit? Și suindu-se ei în corabie, s-a potolit vântul. Iar cei din corabie l-au închinat, zicând: Cu adevărat Tu ești Fiul lui Dumnezeu. Și, trecând dincolo, au venit în pământul Ghenizaretului.” (Matei 14, 22-34)

Învredniciți fiind de Dumnezeiasca Liturghie în această duminică a noua după Rusalii, când auzim cuvântul Evangheliei de la Matei, în mintea noastră se așază mai multe icoane de înțelegere, puse la închinare de către Hristos.

Auzim despre Mântuitorul că i-a silit pe ucenicii Săi să urce în corabie și să treacă de cealaltă parte a mării. Dar, acele mulțimi cărora Mântuitorul le înmulțise pâinile și peștii și care auziseră că îi trimite pe ucenici să îi slobozească, acei oameni nu mai voiau să se despartă de Hristos. Uitaseră de foamete, de sete, de singurătate ori că erau într-un loc pustiu, departe de casele lor, pentru că aflaseră ceea ce așteptau și astfel se împliniseră. După cum vom vedea în curând, la Schimbarea la față, că Petru, Ioan și Iacov au văzut chipul Mântuitorului ca soarele, schimbat la față și hainele Lui albe ca lumina și pe Moise și Ilie vorbind cu El despre patimile care-L așteptau și au spus: „Doamne, bine este să fim noi aici; dacă voiești, voi face aici trei colibe: Ție una, și lui Moise una, și lui Ilie una” (Matei 17, 4), adică să rămână aici cu ei pentru totdeauna, așa și acolo, mulțimile nu mai voiau să-L părăsească pe Hristos, iar dacă mulțimile nu voiau, cu atât mai mult ucenicii Lui. Însă Mântuitorul i-a silit pe ucenici să urce în corabie și să treacă de cealaltă parte a mării fără El, pentru că avea două lu-

cruri de făcut: să slobozească mulțimea, dându-le ultimele învățături și tămăduiri și mai apoi să urce într-un munte înalt, probabil Taborul, unde să Se roage în singurătate.

Ce ne învață Mântuitorul aici este că trebuie să slobozim mulțimile grijilor lumești. Este adevărat că trebuie să avem în atenția noastră datoriile de credință și dragostea față de aproapele, față de familie, datoriile profesionale și să avem grijă de toate acestea, dar, pe lângă aceasta, trebuie să avem grijă ca în singurătatea inimii noastre să-L căutăm pe Dumnezeu toată ziua, căci spune că Hristos a stat în muntele acela până seara, adică toată ziua. Să ne aducem aminte de Dumnezeu și să fim după cum zice Sfântul Grigorie cel Mare, papă al Romei: „Cu oamenii în afară și cu Dumnezeu înlăuntru”. Adică să împlinim cu oamenii datoria noastră de dragoste față de ei, căci mare este porunca aceasta: „Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși” (Matei 22, 39). Dar ea este a doua ca putere și mărime după prima poruncă: „Să iubești pe Domnul Dumnezeu tău, cu toată inima ta” (Matei 22, 37), adică în inimă, în cugetul nostru, în muntele acesta înalt al sufletului nostru, al conștiinței să fim cu Dumnezeu.

Continuare în pagina 2

Pr. Ștefan NEGREANU

Din sumar

▶ Viața launtrică în era informației
pagina 3

▶ Știri
pagina 4

Credința în Hristos ne dă putere să călcăm peste valurile vieții acesteia

Urmare din pagina 1

Viața aceasta nu este decât o trecere de la un țărm la altul. Slujbele însele numesc viața aceasta o mare învolburată. Iar noi căutăm limanul cel liniștit, care este pe țărmul celălalt, cum îi zicem în vorbirea românească. Însă trebuie să ajungem acolo cu corabia vieții noastre nestrucată, să nu ne înecăm pe drum. Și iată, faptul că i-a silit să urce în corabie închipuie venirea în această viață a fiecărui om. Nimeni nu a fost întrebat dacă vrea să se nască, ci Dumnezeu ne-a pus aici pe fiecare dintre noi. Apoi marea este viața aceasta cu multe involburări, căci spune Evanghelia că în mijlocul mării, învăluită de valuri, era corabia. Celor care călătoresc pe drumul acestei vieți, vântul le stă împotrivă, au multe împotriviri, multe valuri care îi lovesc. Dar aceasta nu este de ajuns. Observăm că încă de pe corabie lipsea cineva, tocmai pentru care lucru fuseseră siliți să urce singuri acolo, deși ei nu voiau să fie singuri, ci cu Hristos. În corabia aceea nu era Dumnezeu, nu era Hristos. Când Dumnezeu nu este cu noi, toate ne sunt împotrivă, toate zădărnicesc lucrarea și nu le putem birui. Cândva, după amiază, îi silise să treacă de cealaltă parte a mării. Marea Galileii nu este o mare propriu-zisă, ci un lac; ei o numeau mare, dar ținutul Gadarei se vede de pe partea cealaltă. Cu toate acestea de la amiază până la al patrulea ceas din noapte, adică ora două - trei, ucenicii nu au reușit să treacă de cealaltă parte, deoarece vântul le era împotrivă, iar valurile erau foarte puternice. Iată un lucru care, deși părea ușor pentru niște pescari, a fost cu neputință de făcut. Nu putem să ajungem de cealaltă parte a mării, la limanul cel dorit, la liniștea cea adevărată, oricât de puternică ar fi corabia cu care călătorim, dacă Hristos nu este cu noi.

Și atunci, în mijlocul acestei mări involburate, seara, după ce a terminat rugăciunea, plecând dintr-un munte înalt, ucenicii L-au văzut pe Mântuitorul la al patrulea ceas din straja nopții venind către ei și s-au înspăimântat crezând că e năluca, și au strigat, iar El le-a zis: „Eu sunt; nu vă temeți”. Cuvânt de mare putere și de mare folos pentru noi cei care ne involburăm și suntem loviți de vânturile mării vieții acesteia. Acum încep greutățile și mai mari, pentru că aceia care sunt călători în această corabie închipuie pe tot omul care vine în lume, cu credință sau fără credință, dar care se silește și speră să ajungă la un liman bun, să se izbăvească de greul vieții acesteia, de greul cel mai mare pe care îl are lumea aceasta și care este moartea. Până aici toți călătorim singuri pe cărările vieții acesteia, dar cei credincioși, care îl caută și

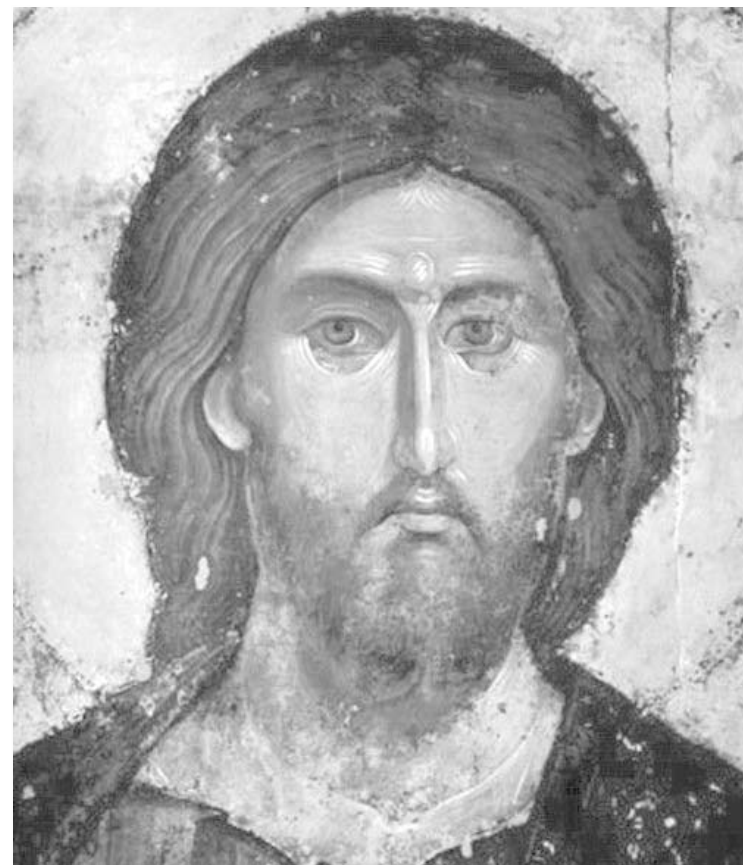
Îl așteaptă pe Hristos și îl iubesc prin credință, îl primesc, îl văd și se întăresc în El. Chipul acesta al credinței l-au avut desigur și Sfinții Apostoli, și în mod deosebit Sfântul Apostol Petru care, văzându-L și auzind cuvântul spus lor de Mântuitorul: „Nu vă temeți, Eu sunt!”, a spus: „Doamne, dacă ești Tu, poruncește să vin la Tine pe apă”. Iar Mântuitorul i-a spus: „Vino”. Sfântul Apostol Petru s-a coborât din corabie, iar aceasta a fost o îndrăzneală foarte bună, pentru că el, ca pescar, știa mai bine decât toți cât de periculos este să te lași în mijlocul valurilor și al vânturilor, de vreme ce de-abia puteau să supraviețuiască, să nu piară acolo în corabie. Dar, pentru credința lui mare și pentru cuvântul lui Hristos, s-a așezat cu picioarele pe valurile acelea înspumate și a început să meargă spre El. Minune mare, lucru binecuvântat și sfânt. Dar, văzând că vântul este puternic, s-a înfricoșat și începând să se scufunde în mare, a strigat și a zis: „Doamne, scapă-mă!”. Ce înseamnă aceasta, decât că viața acesta este grea, cu multe ispite și greutăți, precum valurile și vânturile care ne spulberă, dar, când vine Hristos, toate acestea sunt sub puterea Lui.

Dacă credem în El, chiar și în noaptea cea mai adâncă, adică la miezul miezului nopții și în întunericul cel mai dens, vom putea să călcăm cu picioarele peste valurile și vânturile cele mai puternice și vom putea trece peste toate, pentru că îl avem lumină, tărie și scăpare pe Hristos. Aceasta este biserica: venirea la credință. Corabia este viața aceasta, iar credința înseamnă mijloacele cu care supraviețuim în ea pe mare, coborârea pe valuri în furtună, în vântul înfricoșător, în noaptea adâncă. Aceasta este lucrarea oricărui credincios, care se face prin credința în numele lui Hristos. A duce viața cu Hristos înseamnă a duce această hotărâre eroică de a nu mai crede în nimic din ceea ce ne-a ținut până acum, în ceea ce credeam că ne ajută să izbândim: sănătate, relații, cunoștințe, copii, părinți. A renunța la toate acestea, a nu crede în puterea lor, ci doar în a lui Hristos, a ne lăsa în seama ajutorului și puterii Lui, aceasta este adevărata credință, adică lucrarea tuturor celor credincioși.

Dacă ispitele au fost mari atunci când ucenicii erau în corabie, mari sunt și ispitele pe care le au în lumea aceasta cei care își încredințează viața lui Hristos. Iar dacă venim la Hristos, dar mai apoi ne îndoim sau ne înfricoșăm sau nu suntem credincioși cu toată inima și nu rămânem în această credință, se întâmplă cu noi ceea ce s-a întâmplat cu Petru care a zis: „Doamne, scapă-mă!”. Așa se întâmplă cu toți care, lepădându-se de lume și devenind creștini adevărați, renunță la toate mij-

loacele care îi susțineau până atunci, la toate scândurile acestea care alcătuiesc corabia vieții noastre în care am supraviețuit, lăsând-o deoparte și venind către Hristos, părăsind toate ale lumii acesteia. Dacă nu ne vom ține în credință cu mare putere și hotărâre, cu ochii țintă la Hristos, iar nu la valuri și vânturi, vom începe să ne scufundăm. Aproape toți suntem candidați ai acestei ispite și mari încercări, pentru că de multe ori uităm de credință, de puterea și lucrarea harului iubirii lui Hristos, care ne ține. Și atunci, văzând valurile, durerile, încercările și vânturile care ne băntuie cugetele, începem să ne înfricoșăm și să ne afundăm. Dar dacă facem ce a făcut Sfântul Apostol Petru, care a strigat degrabă: „Doamne, scapă-mă!”, tot degrabă Mântuitorul ne va întinde preasfânta Lui mână și ne va smulge din apele acestea care ne învăluie. Însă, în același timp, ne va avertiza și ne va certa ca și pe Petru: „Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?”, ne va arăta că suntem slabi în credință, neîntăriți în hotărârea noastră de a sluji numai și numai lui Hristos, încă slăbănogi, slujind la doi domni. Cine rămâne în corabie fără să cheme pe Hristos, nu are scăpare, oricât de așezat s-ar crede în această corabie a vieții lui, iar cine rămâne în corabie și le lasă pe toate, urmând lui Hristos și așezându-se pe ceea ce este mai puternic, adică pe piatra care este Hristos, va putea să calce prin credință peste șerpi, peste balauri și peste toată puterea celui potrivnic.

Dacă am venit în biserică, să luăm aminte la două lucruri: să lepădăm cele lumești – deprinderile, obișnuințele noastre păcătoase, dar și dependențele noastre, crezând că putem ceva sau poate ceea ce avem sau cei pe care îi avem să facă și să însemne ceva pentru noi, și să ne punem încrederea în Dumnezeu. Al doilea lucru este că dacă am venit la Hristos și ne-am hotărât să-I slujim deplin și să călcăm peste valurile înspumate ale necazurilor, durerii, greutăților, fricilor lumii acesteia, trebuie să ne ținem tari în aceasta, pentru că dacă nu vom privi cu ochii sufletului țintă la Dumnezeu, ne vom afunda, iar dacă nu vom striga degrabă la Dumnezeu, ci vom încerca să căutăm vreo scândură, un colac de salvare, dacă vom căuta să ne descurcăm singuri, revenind la vechile mijloace de dinainte de a veni la Hristos, vom fi mai pierduți decât cei care au rămas în corabie. Nu se poate să ne mântuim fără osteneală, jug și credință susținută. Dar dacă, prin credința aceasta și smerenie ne vom încredința deplin lui Dumnezeu, Hristos le va lua pe toate asupra Lui și ne va ține deplin deasupra tuturor suferințelor, greutăților, necazurilor, întristărilor și vânturilor vieții acesteia. Amin.

LAUDĂ

**Tu, Cel ce Te ascunzi în eterna-Ți amiază
Și lumea o spânzuri în haos de-o rază,
Metanie Ție, Părinte.**

**Izvod nevăzut al văzutelor lumi,
Mă scalzi și pe mine în unda fierbinte.**

**Un mugur de carne fierbinte.
Sunt duh învăluit în năluca de humă,
Sunt om odrăslit dintr-un tată și-o mumă.
Dar sunt nerăspunsă-ntrebare.
Ce glas e destoinic să-mi spună-ncotro e
Oceanul de somn ce icnind fără voie
M-a-mpins și pe mine-n mișcare?**

**Nici mama nu știe ce taină enormă
Îmi dete din carnea-i vremelnica formă,
Neant înflorit în minune,
Căci toate izvoadele umbrelor noastre
Roiesc mai presus de Arhangheli și astre
Din veșnica Ta-nțelepciune.**

**În ceruri, Părinte, un abur în aburi
Și-asemeni cu apa ce-ngheață pe jgheaburi
Prin coaja de carne în spațiu.
Tu cugeți, se naște; voiești și durează;
Respiri și-nflorește; iubești și vibrează
De-adâncul luminii nesațiu.**

**De Tine mi-e foame, de Tine mi-e sete,
Fac dară de umbra acestei planete
Cu spuma de soare pe creste;
Și-n saltul credinței gustând veșnicia,
Din pulberea lumii îmi strig bucuria
Că sunt întru Cel care este!**

**Puzderii de stele ascunse-n amiază,
Făpturile-n Tine de-a pururi durează
Și-n spațiu vremelnice colindă.
A fi - bucurie eternă și sfântă!
O vrajă a toată lumina răsfrântă
De-a gloriei Tale oglindă.**

Nichifor Crainic

Viața lăuntrică în era informației

Pentru omul preocupat de viața spirituală riscul înțelegerii greșite a credinței este tot mai mare în societatea informatizării și a comunicării globalizate.

În lumea hipercomunicării globalizate, în era informației, omul preocupat de viața spirituală e pândit de riscul unei înțelegeri eronate a credinței. Întreaga lucrare a vieții spirituale ar putea fi restrânsă, de exemplu, la vorbirea despre, la cunoștința despre, trecând sub tăcere lucrarea propriu-zisă a poruncilor, valoarea făptuirii. În fapt, putem experia în viața de fiecare zi ușurința cu care putem vorbi despre o anumită realitate, în comparație cu făptuirea concretă.

La înțelegerea faptului că viața credinței este mai mult decât cuvânt ne ajută și numeroase texte din reflecția filocalică. Iată o observație formulată de Sfântul Isaac Sirul: mărturisirea de credință nu trebuie să ocupe întregul câmp de viață al credinței. „Dar siguranța credinței în Dumnezeu nu o dă neștirbirea mărturisirii, deși ea este maica credinței, ci sufletul; ce cunoaște adevărul lui Dumnezeu din puterea viețuirii. Odată ce află în Sfintele Scripturi credința unită cu viețuirea, să nu legi cunoașterea credinței, rămânând la simpla mărturisire dreaptă a ei.” (Sf. Isaac Sirul, Cuvinte despre nevoință, Cuvântul XXXIII, „Despre felul rugăciunii și despre celelalte lucruri privitoare la pomenirea neîncetată, ce se cer neapărat și sunt de folos când cineva, citindu-le, le păzește cu dreptă socoteală”, în Filocalia românească, vol. X, Editura Humanitas, București, 2008, p. 162.)

Câtă vreme reducem credința la dreapta mărturisire, suntem încă în regimul cuvintelor vorbite, fără fapte acoperitoare. Or, cum bine se poate verifica, aproape în toate planurile de activitate omenească, a ști, la modul deplin, nu e dat de puțința de a vorbi despre, ci mai degrabă de aceea de a fi în conformitate cu.

Strădania de a trăi în conformitate cu presupune însă un efort prelungit. „Trebuie să se știe și aceasta, că nu se poate ajunge la măsura nici unei virtuți dacă nu se sârguiește cineva toată viața, cu toată puterea, spre dobândirea ei prin osteneală încordată și prin grija de făptuire, de pildă, de milostenie, de înfrânare, de rugăciune, de dragoste sau

de vreuna din virtuțile generale” (Sf. Ioan Damaschinul, Filocalia, vol. IV, pp. 189-190.).

Aceste observații sunt decisive astăzi, mai ales pentru că în creștinismul răsăritean se accentuează faptul că, în sensul ei cel mai autentic, credința este viețuire lăuntrică. („Credința este ființare lăuntrică”, scrie Sf. Atanasie Sinaitul (în Călăuza. Îndrumar hristologic, Sophia/Metafrază, 2014, p. 51). Ea nu vizează, așadar, un anumit comportament, ci un mod de a fi. Cineva care se încumetă la lucrarea duhovnicească, prin împlinirea poruncilor, va constata că nici o situație a vieții, nici o acțiune din cele pe care le săvârșim de-a lungul zilei nu sunt lipsite de relevanță spirituală.

Diversi autori cu viață îmbunătățită au evidențiat, de-a lungul timpului, aspectul acesta: faptele obișnuite, gândurile și lucrurile lumii create, spațiul și timpul, existența în ansamblul ei, toate sunt într-o legătură strânsă cu Dumnezeu, putând primi o valoare spirituală decisivă în urcușul duhovnicesc. De aceea, în textele Filocaliei găsim formule prescripții ce vizează toate aspectele vieții omenești, și felul în care se cade să ne îngrijim de fiecare în parte. Câtă vreme Fiul lui Dumnezeu S-a făcut om, cuprinzând în Sine, curățind și sfințind întreaga fire omenească, în devenirea noastră într-o asemănare cu El toate cele omenești contează: felul cum gândim, modul cum întrebuițăm puterile sufletești, cuvintele pe care le spunem, faptele pe care le săvârșim, modul cum înțelegem raportarea la semenii și la întreaga Creație. Contează cât și cum anume ne sârguim pentru rugăciune, în interioritatea noastră, cum și ce gândim despre noi înșine - în vremea dintre ceasurile laudelor, câtă vreme suntem singuri -, felul cum înțelegem să luptăm pentru a lega gândurile noastre de gândul la Dumnezeu, cât de încăpătoare ne este inima, cât de cuprinzătoare ne este purtarea de grijă pentru ceilalți, cu ce intensitate simțim chemarea lui Dumnezeu, vocația despătimirii și îndumnezeirii noastre și lucrarea Lui tainică în noi, în viața semenilor și în istoria lumii.

Strădania aceasta, de a instaura în sine, cu ajutor divin și prin multă osteneală, o nouă dispoziție lăuntrică, o nouă înțelegere a vieții, o nouă vedere a semenilor și a lumii, este de fapt lu-

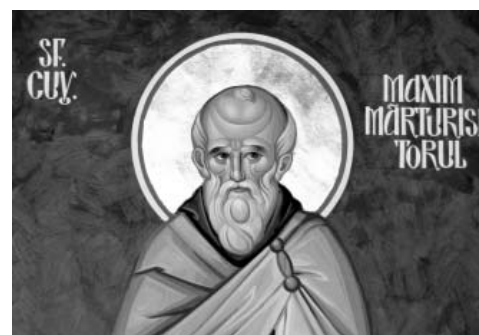
crarea despătimirii. În forma ei deplină, credința și spiritualitatea ortodoxă ce decurg din ea nu sunt altceva decât trăirea cât mai deplină a acestei vieți noi, în Duhul, prin Fiul Întropat ca om, într-o tot mai deplină participare la comuniunea de iubire a Persoanelor Treimii.

Privirea spirituală, care sesizează lucrarea lui Dumnezeu, trebuie să cuprindă întreaga realitate. Sfântul Maxim Mărturisitorul accentuează în repetate rânduri acest aspect: „Cel ce nu se oprește la latura văzută a slujirii trupești a legii, ci, pătrunzând prin căile minții în fiecare dintre simbolurile văzute, află rațiunea divină perfectă, ascunsă în fiecare, în această rațiune găsește pe Dumnezeu Însuși. Dibuind bine prin puterea minții în materia prescripțiilor legii, ca într-o grămadă de lucruri amestecate, va afla undeva ascuns în carnea legii mărgăritarul-rațiune, care scapă cu totul simțirii. La fel și cel ce nu circumscribe firea celor văzute numai la cât cuprinde simțirea, ci cercetează cu mintea în chip înțelept rațiunea din fiecare făptură, descoperă pe Dumnezeu, aflând din măreția arătată a lucrurilor însăși cauza lor” (Sf. Maxim Mărturisitorul, Răspunsuri către Talasie, Întrebarea 2, în col. Filocalia românească, vol. 3, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, pp. 150-151).

Textul Scripturii, textura Creației și teritoriul lăuntric în lumina Duhului

O anumită activitate a minții, care descoperă pe Dumnezeu cercetând în chip înțelept rațiunea din fiecare făptură, însoțește și definește viața spirituală autentică. Cu alte cuvinte, faptele sale zilnice sunt însoțite de o lucrare interioară, aceea de a descoperi rațiunile puse de Dumnezeu în cele sensibile. Deși viața spirituală este expresia cea mai înaltă a îngrijirii de sine, ea păstrează o atenție, o considerație pentru întreaga Creație.

În același răspuns, pomenit mai sus, formulat de Sfântul Maxim Mărturisitorul, primim indicații despre maniera adecvată de receptare a textului Scripturii, a texturii Creației și a celor din teritoriul său lăuntric. Străduindu-se să depășească latura văzută a Creației, omul se situează într-o aceeași înțelegere ca și cel ce caută să deslușească în Scriptură și duhul celor scrise, nu doar litera. Și, în fine, cele două sunt înrudite cu strădania de a distinge, în inte-

rioritatea persoanei, mintea de simțire. Căutarea lui Dumnezeu în toate este, în final, una și aceeași. „Dat fiind așadar că însușirea proprie a celui ce dibuiește este discernământul, care pătrunde prin cunoștință simbolurile legii și contemplă cu știință firea văzută a lucrurilor, acela deosebește cele din Scriptură, din creațiune și din sine însuși. În Scriptură deosebește litera și duhul, în creațiune rațiunea și ceea ce se vede la suprafață, iar în sine mintea și simțirea. Apoi luând din Scriptură duhul, din creațiune rațiunea și din sine mintea și unindu-le indisolubil întreolaltă, află pe Dumnezeu, cunoscându-L pe cât se cuvine și pe cât este cu puțință în minte, în rațiune și în duh” (Sf. Maxim Mărturisitorul).

Temeiul acestei deschideri este însăși Întroparea Fiului și se vede deslușit la Pogorârea Duhului Sfânt. La începutul lumii, Duhul lui Dumnezeu se purta pe deasupra apelor (Facere 1, 2). La Întroparea Fiului ca om întreaga fire omenească a fost cuprinsă în El, și întreg cosmosul e recapitulat în Trupul Lui omnesc. Duhul lui Dumnezeu, care din veșnicie purcede din Tatăl și se odihnește în Fiul, se odihnește acum, după Întroparea Fiului ca om, și după Învierea Lui, și în Trupul și Sufletul Lui omenești, putând lucra prin aceasta în întreaga fire omenească, în viața tuturor oamenilor și în întreaga Creație.

De aceea, trăirea spiritualității creștine își verifică autenticitatea nu doar prin îngrijirea față de sine, ci și prin această deschidere iubitoare și încăpătoare față de toți, de semenii și față de întreaga Creație, nesituând nimic din toate cele create în afara lucrării lui Dumnezeu. De puțința unei astfel de îmbrățișări iubitoare, care să dea mărturie de credința tare că în toate cele create stă ascunsă purtarea de grijă a lui Dumnezeu față de toți oamenii, de aceasta suntem chemați să dăm dovadă astăzi, nu doar prin cuvânt, ci prin însuși felul în care trăim, în fiecare zi, în raport cu fiecare dintre semenii noștri.

(sursa: ziarullumina.ro)

Să nu ne complicăm viața

Cum pot să-mi păzesc pacea și bucuria, să-mi găsesc firescul din mine și să fiu mai simplu?

Simplificați-o, pur și simplu. Până și întrebarea arată că puneți cinci întrebări într-una singură. Încercați să vă concentrați pe o singură direcție de mers. Da? Deci să mergeți pe o singură direcție de mers, să aveți conștiința împăcării cu sine, împăcării cu aproapele, să nu-L socotiți pe Dumnezeu ca un lunetist care stă să vă împuște greșelile.

Încercați să vă comportați normal. Să vă spun un lucru:

e nefiresc vara să mergi cu paltonul și cu căciula rusească pe cap. Că suntem tineri și ne îmbrăcăm mai ușor. La bătrânețe e altfel. Deja eu simt că trebuie să-mi înfășor picioarele, că-mi îngheață. Mă doare un rinichi.

Complexitatea simplității e cea care ne roade pe toți. Noi vrem să fim cinstiți în complexității. Să vadă lumea. *Uitați-vă cât de ușor sunt abordabil. Priviți-mă!* Dar asta este idolatrie, narcisism.

Simplitatea omului se naște din firescul relației lui cu Dum-

nezeu. Hristos, Dumnezeul nostru, vine în primul rând ca Unul Care combate idolatria. De aia-l iubim pe Sfântul Gheorghe și îi iubim pe mucenici, pentru că se fac frații lui Hristos în a combate idolatria.

Iar cel mai greu este cu idolatria complexității noastre sau a simplității noastre cu orice preț.

(Părintele Constantin Necula, *Cum să ieșim din mediocritate*, Editura Agnos, Sibiu, 2014, p. 96, 99-100)

Iertarea lui Dumnezeu vine din milostivirea Sa, iar nu din calculele noastre

Suntem atât de puțin pregătiți a crede că Dumnezeu ne va ierta păcatele, oricât de sinceră și de fierbinte ar fi căința noastră. Dumnezeu, din fericire, e nespun mai bun decât noi și e întotdeauna dispus a ierta.

Omului însă, prea puțin înclinat prin însăși firea lui căzută a crede în bunătatea altora și prea puțin pornit a se ierta și pe sine, îi trebuie un efort considerabil ca să creadă cu adevărat în posibilitatea ștergerii depline a păcatelor sale. Un om duhovnicesc nu spune niciodată că nu este un om foarte păcătos. Se vede mai păcătos decât toți. Și totuși se duce la biserică sau, mai bine zis, se pune pe pocăință.

(Arhimandrit Arsenie Papacioc, *Despre izbăvirea de întristare*, Editura Elena, Constanța, 2013, p. 58)

ȘTIRI

Patriarhul României a împlinit 67 ani

Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, și-a aniversat duminică, 22 iulie 2018, împlinirea vârstei de 67 de ani.

Al șaselea conducător al Bisericii Ortodoxe Române se află în această slujire de peste zece ani.

Încă de la începutul misiunii sale, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a asigurat continuarea proiectelor aflate în desfășurare la acea vreme și inițierea unor noi proiecte fără a despărți Liturghia de filantropie și filantropia de Liturghie sau opera socială de viața duhovnicească.

Biserica a cunoscut schimbări menite a păstra nealterat duhul de rugăciune și în același timp a îmbunătăți viața tuturor.

Aflat în vizită de lucru la Mănăstirea Sfânta Maria – Techirghiol, Patriarhul României și-a aniversat împlinirea vârstei de 67 ani prin rugăciune. Împreună cu Preafericirea Sa au liturghisit: Arhiepiscopul Casian, Episcopii Visarion, Varlaam Ploieșteanul și Timotei Prahoveanul.

După Sfânta Liturghie, de la ora 12.00, a fost oficiată o slujbă de Te Deum, ca mulțumire adusă lui Dumnezeu pentru împlinirile recente din viața Bisericii Ortodoxe Române, poporului român și Preafericitului Părinte Patriarh Daniel.

Vizită chiriarhală la Mănăstirea Feredeou

În Duminica a VIII-a după Rusalii, obștea Mănăstirii Feredeou s-a bucurat de vizita Întâistătătorului Arhiepiscopiei Aradului, a Înaltpreasfințitului Părinte Timotei. Cu acest prilej, Chiriarhul arădean, înconjurat de un ales sobor de ieromonahi, preoți și diaconi, din care a făcut parte și Părintele Arhid. Tiberiu Ardelean, inspector eparhial, a săvârșit Sfânta Liturghie în altarul de vară al mănăstirii, în prezența unui număr mare de pelerini.

În cuvântul de învățătură, Înaltpreasfinția Sa a vorbit despre „Pâinea vieții” (cf. I Cor. 1; Mt. 14), adică hrana trebuitoare atât pentru întreținerea vieții pământești cât și a celei cerești sau sufletești, ea se dobândește prin jertfă, munca fiecărei zile ca și conlucrarea cu harul dumnezeiesc, asigurând totodată comuniunea între oameni și a acestora cu Dumnezeu, de unde și cererea Rugăciunii Domnești, pe care credincioșii o rostesc mereu. Prezența pâinii, în sensul plinar, pe pagini

biblice este grăitoare și în legătura citirilor de hramul mănăstirii, Sfântul Proroc Ilie, și a Duminicii a 8-a după Rusalii prin simbolul și prefigurarea înmulțirii făinii și a undelemnului din casa văduvei din Sarepta Sidonului de către profet, pentru înmulțirea pâinilor. Mântuitorul Însuși S-a arătat pe Sine ca Pâine a Vieții, înțelegând Sfânta Euharistie spre împărtășirea credincioșilor, a subliniat Înaltpreasfințitul Părinte Timotei.

La finalul slujbei, Înaltpreasfinția Sa a inclus și rânduiala doxologiei, în cadrul căreia s-a subliniat aniversarea în această zi a Preafericitului Părinte Patriarh Daniel.

În încheiere, Înaltpreacuviosul Arhimandrit Ilarion Tăucean, starețul sfintei mănăstiri, a mulțumit Ierarhului pentru participare și pentru întreaga purtare de grijă arătată cu consecvență soborului și nevoilor mănăstirii, de asemenea, clericilor prezenți și pelerinilor care cercetează acest binecuvântat așezământ monahal.

Slujire arhierescă în Parohia Turnu

În Duminica a VIII-a după Rusalii, 22 iulie 2018, Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului, a săvârșit Sfânta Liturghie în biserica „Sfântul Evanghelist Luca” a Parohiei Turnu din cadrul Protopopiatului Arad. Din sobor au făcut parte părintele paroh Marius Stratulat, pr. Arxinte Mureșan de la Parohia Sederhat și Arhid. Gheorghe Lehaci. Cuvântul de învățătură rostit cu acest prilej de către Preasfințitul Emilian, a fost intitulat: „Să prețuim darurile lui Dumnezeu și să fim darnici cu semenii”. Îndemnul din Evanghelia de astăzi, „Dați-le voi să mănânce!” se referă și la actele de milostenie pe care trebuie să le facem față de aproapele aflat în nevoie. Acest îndemn este împlinit astăzi cu precădere de slujitorii sfintelor altare care împart Sfânta Euharistie și cuvântul evanghelic credincioșilor evlavioși și flămânzi după mâncarea cea mântuitoare, a mai amintit Preasfinția Sa.

La finalul Sfintei Liturghii, părintele paroh a mulțumit Ierarhului pentru acest popas duhovnicesc în mijlocul comunității parohiale și tuturor celor prezenți la sfânta slujbă.

Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul prăznuit la Mănăstirea Feredeou

Vineri, 20 iulie 2018, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, s-a aflat în mijlocul obștii monahale și a credincioșilor de la Mănăstirea Feredeou, Protopopiatul Lipova, pentru a sărbători pe unul dintre ocrotitorii spirituali ai mănăstirii. Cu acest prilej, Chiriarhul arădean a săvârșit Sfânta Liturghie arhierescă în altarul de vară din curtea mănăstirii, înconjurat de un numeros sobor de ieromonahi, preoți și diaconi. Din sobor au făcut parte și Părintele arhim. Ilarion Tăucean, starețul mănăstirii, Pr. Octavian-Mihai Blaj, consilier economic la Centrul Eparhial, Pr. Nelu Mercea, protopopul Lipovei, Arhid. Tiberiu Ar-

delean, inspector eparhial și alți preoți din vecinătate. În cuvântul de învățătură, Înaltpreasfinția Sa, pe baza citirilor scripturistice ale praznicului (Iacob 5; Luca 4), le-a vorbit celor prezenți despre viața Sfântului Proroc Ilie, care în Sfânta Scriptură și în Sfânta Tradiție, precum și în cultura popoarelor, este considerat cel de-al doilea înaintemergător al Mântuitorului. De asemenea, făcând referire la paremiile sărbătorii, Chiriarhul a subliniat principalele aspecte ale misiunii profetice a Sfântului Ilie. Numele sfântului a fost însușit de mulți credincioși ca și de către sfintele locașuri, între care în Eparhia Aradului, se numără Mănăstirea Feredeou, a amintit Înaltpreasfințitul Părinte Timotei.

La momentul rânduit, numeroși credincioși și copilași s-au împărtășit cu Trupul și Sângele Mântuitorului.

La finalul Sfintei Liturghii, Părintele stareț a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Timotei pentru participare la hramul Sfintei Mănăstiri și pentru toată dragostea pe care o arată față de obștea monahală, precum și tuturor clericilor și credincioșilor prezenți.

După Sfânta Liturghie, un sobor de preoți a săvârșit Taina Sfântului Maslu pentru tămăduirea bolilor sufletești și trupești a celor aflați în suferință.

PS Părinte Emilian Crișanul a participat la hramul Mănăstirii din Toplița Română

Vineri, 20 Iulie 2018, de sărbătoarea Sfântului Ilie Tesviteanul hramul Mănăstirii din Toplița Română, la invitația Ierarhului locului, Preasfințitul Părinte Andrei, Episcopul Covasnei și Harghitei, un sobor de 7 Ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române și al Bisericii Ortodoxe Bulgare, format din Înaltpreasfințitului Părinte Naum, Mitropolit de Ruse – Bulgaria, din Înaltpreasfințitului Părinte Teodosie, Arhiepiscopul Tomisului, Preasfințitul Părinte Lucian, Episcopul Caransebeșului, Preasfințitul Părinte Visarion, Episcopul Tulcii, Preasfințitul Părinte Gurie, Episcopul Devei și Hunedoarei și Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Aradului, au slujit sub protia Înaltpreasfințitului Părinte Naum, Mitropolit de Ruse, Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, urmată de slujba Parastasului pentru Ctitori, precum și pentru membrii familiei Patriarhului Miron Cristea, care odihnesc în cripta familială din demisolul Bisericii monument istoric, și făuritorii Marii Uniri, iar apoi a urmat momentul festiv al săvârșirii Sfințirii noilor clopote ale așezământului monahal.

(Știrile au fost preluate de pe site-urile episcopiaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
Administrație: Pr. FILIPALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
Tipărit la Poudique srl Arad.
ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
Costul unui abonament este de 50 lei anual.